

LUPATA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Telefon Nr. 47—82. —

.. .. APARE
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
insertiuni după învoială.
Scrisori nefrancate se refuză.

Turburări în parti- dul Kossuthist.

Transacțiunea cu Austria pare că va produce mari surprinderi politice.

S'au născut din sila împrejurărilor politice din 1866—7—8.

Atunci Casa domnitoare, Habsburgii, au stat în fața Ungariei, cu mâinile legate, cu capul plecat.

Puterea politică și economică era în Ungaria.

Adecă ce putere?

Napoleon în Italia și Bismarck la porțile Vienei, iară rebelii, sub conducerea revoluționarului Klapka, în șoldul Prusiacilor, gata de invasiune, ca să provoace, nou război civil, o nouă revoluție, mai cruntă decât cea din 1849.

Poporul român, naționalitățile nemaghiare, pururea loiale, pururea credincioase, au rămas desconsiderate.

Așa-i lumea, obrasnică și prepotenții apucă plăcinta, modeștii și loialii rămân cu cojile de milă.

Va să zică, Viena a fost atunci partea cea mai slabă.

Oamenii de stat înțelepți, patrioți entuziaști, tari în arta politică, Deák, Andrásy, Eötvös și alții, s'au folosit de ocazie, și arătând loialitate, credință și supunere față de monarch, au știut să înființeze dualismul, forma actuală de guvernare pentru monarhia habsburgică.

Țara, Ungaria, Ardealul, părțile așa numite adnexe, li-au căzut pe mână, iară regatul Slavonia-Croația a ajuns în dependență, precum sunt astăzi, cu drepturi destul de importante, și cu condițiuni destul de prinoase pentru dezvoltare, dacă s'ar putea folosi liber de avantajile obținute.

Dar' noi, naționalitățile?!

Cu promisiuni frumoase, cu sentimente prietenești am fost primiți în parlament.

Ni s'a pus în perspectivă respectarea individualității naționale, și cătră ardeleni a cuvântat Francisc Deak și toată dieta din Ungaria, cu glas ademenitor, serios și — inspirând — încredere, ca să nu se teamă de Uniunea Ardealului cu Ungaria, pentru că „interesele lor naționale” vor fi ocrotite cu grije și cu toată bunăvoința.

Dar' n'a fost sinceritate în procedura lor politică. Nu, ci toată procedura față de naționalități a fost o viclenie, o tragere pe sfoară.

S'a făcut legea numită despre egala îndreptățire a naționalităților.

S'a făcut, nu însă ca să se țină, ci ca să orbească ochii lumii.

Amar și vai, chin și persecuțiuni au urmat pentru naționalități, și ca rod firesc al sistemului de guvernare, contrar intereselor patriei, stăm astăzi pauperizați și schilaviți, noi naționalitățile.

Dar poporul maghiar doară a avut o soarte mai bună?

De unde? Și ei sunt în soarte egală cu noi.

Iată, toată țara slăbită și redusă la neputință politică și economică față de Austria.

Cum se schimbă vremurile! Am putea zice ca Wilhelm, după Sedan, „welche wendung, durch Gottes Fügung”, — ce schimbare, din porunca lui Dumnezeu!

În 1866 Viena, Austria, Burgul erau partea cea mai slabă, iar acum noi stăm cu mâinile și cu picioarele legate în fața lor.

Lucrul se constată, adevărul se recunoaște, rana ustură, arde și doare: suntem inferiori, foarte inferiori, față de Austria.

Kossuthiștii, având ei majoritatea parlamentară, au cuvântul.

Ei văd răul, dar nu află leacul, ei recunosc slăbiciunea, dar nu caută izvorul de tărie, ei simțesc primejdia, dar nu găsesc calea de scăpare. Ei au soarta țării în mână, dar n'au înțelepciunea politiceii mântuitoare.

Capul, idealul lor, fiul lui Ludovic, s'a zăpăcit, și-a pierdut și programul, și steagul. O parte din ei, cu Lengyel Zoltan, ridică steagul lui Ludovic, contra stindardului lui Francisc. Confuziunea e mare, azi-mâne o să fie completă.

Dar' nici unii nu sunt pe cale bună, patriotică, serioasă.

Boala șovinismului de rassă îi ține orbiți, și în loc să se deștepte la lumină, la adevăr, la viață, stăruiesc cu toată tăria în aberațiunile cele mai grave ale șovinismului. Așa vor duce și țara și se vor trage și pe sine în prăpastie, în primejdie.

Asta-i pedeapsa cea grea și mare pentru grozăviile șovinismului.

Durere, păcatul politicianilor culpabili se răsbună asupra popoarelor nevinovate!

Era de prevăzut, toată lumea le spunea, noi le arătam, cu suferințele

noastre îi învățam, cu suspinele noastre îi deșteptăm: treziți-vă, țara e în primejdie, iară țara nu e numai a voastră, a politicianilor, e a popoarelor, a maghiarilor, a românilor, a slovacilor, cu un cuvânt a naționalităților, cari toate compun, în senzul legilor, pline de duplicitate, „națiunea ungară”.

Ce ați făcut cu țara, cu „națiunea”? O-ați adus la sapă de lemn, o-ați împins pe marginea prăpastiei!

Popoarele vă vor lua la răspundere, și dreaptă va fi judecata lor, când vă vor mătura, ca pe niște ispravnici nevrednici și necredincioși.

Soarele dătător de viață, izvorul de tărie al popoarelor este libertatea și înfrățirea popoarelor în egală îndreptățire!

Kossuthiștilor! deșteptați-vă măcar voi, în ora a 11-a, și dacă cutezați a privi cu ochii în soarele libertății, fixați-l, și căutând la popoarele țării, spuneți-ne oare sunt ele libere? oare posed ele condițiile pentru dezvoltarea lor în ființa proprie națională.

Răspundeți, dar spuneți și voi cu sinceritate cuvântul adevărului: altfel vă mătură și pe voi puterea ideilor de libertate, egalitate și frățietate.

Nu se mai pot ținea popoarele în orbie, nici în sclavie.

Înțelegeți neamuri, și vă plecați, primiți cuvântul adevărului, ca viață să aveți!

Azi la orele 5 după amiază, s'a început în comisie dezbaterea recursului contra alegerii dela Beiuș.

Apărarea mandatului o susține distinsul avocat român din Budapesta dr. Ioan Erdélyi; avocatul părții contrare e Tetéleni Armin, care cu toate că a fost abzis de apărare se vede, că s'a înțeles din nou cu jidanii săi.

Dela Beiuș fruntașii campaniei electorale române dr. Gavril Cosma și dr. Ioan Ciordaș, împreună cu bravul învățător Ioan Ghelan au venit la Budapesta pentru a azista la dezbaterea asupra mandatului părintelui Lucaciu.

Advocatul Erdélyi a cerut să se amâne pertractarea de oarece numai eri seara i-s'a inmanuat petiția. Avocatul contrar însă nu s'a învoit, dar comisia a amânat pertractarea pe 25 Noemvrie orele 4 și jum. după amiazi.

Disidenți patruzecișioptiști. Dăm lista acelor, cari până acum au ieșit din partidul patruzecișioptist, ori în urma declarațiilor ce au făcut se pot considera deja ca ieșiți: 1. Hentaller Lajos; 2. Barta Ödön; 3. Nagy György; 4. Szász József; 5. Dobroszlav Péter; 6. Pilisy István; 7. baronul Wesselényi Ferenc; 8. Urmánczy Nándor; 9. Polónyi Géza; 10. Polónyi Dezső; 11. Molnár Jenő; 12. Szappanos István; 13. Farkasházy Zsigmond; 14. Benedek János; 15. Lengyel Zoltán; 16. Bozóky Árpád.

„Ușile deschise“. Ori și mai potrivit ar fi să zicem: nici uși, nici pereți, nici o îngrădire, cine e în casă e ca afară și cine e afară, e ca și în casă. Invenția e nouă și se datorește genialității, or mai curând exasperării partidului patruzecișioptist.

S'a practicat și altă dată în viața parlamentară, ca partidele politice să lase libertate de acțiune membrilor lor în chestiuni, cari nu ating programul de partid, ori, cel puțin, nu formează puncte esențiale ale programului.

Partidul patruzecișioptist face altfel. Se lansează versiunea, că șefii partidului înțeleg să face propagandă contra pornirii spre disidență, îndemnându-i pe malcontenți să stea în partid și să nu iasă; pen-tru-că nu le va cere nimeni să voteze nici transacțiunea cu Austria, nici urcarea cvotei. Cine va vrea, le va vota, cine nu vrea, poate să nu le voteze și să rămână totuși bun și credincios membru al partidului.

Versiunea aceasta se pare a fi destul de ciudată. Dar au mai făcut și vor face ei și altele și mai ciudate.

Procedând astfel în chestiuni, cari sunt cele mai cardinale, sunt chiar chestiuni de viață și de onoare pentru partidul lor. Patruzecișioptiștii nu fac altceva, decât își aruncă ușile din țâțâni; ba ceva și mai mult: își dărâmă ei înșiși casa.

Nu e mirare, că au apucat să fugă după cloțani.

Partidul popular în conferența ce a ținut-o Mercuri seara a luat în dezbatere chestia transacțiunii și a hotărât bine înțe-

les a vota proiectele referitoare la această chestiune.

Oratorii m i de frunte ai partidului au invocat motivul, că nu se putea încheia o transacțiune mai favorabilă.

Conferența a fost prezidată de contele A. Zichy. Au mai luat parte și ministrii Werkerle și Darányi.

Kossuth și-a scuzat absența pe motiv, că e bolnav.

Camera deputaților în ședința sa de astăzi a continuat discuția asupra tarifului vamal. Și astăzi au vorbit numai Croații — împotriva proiectului. Discuția nu s'a încheiat nici în ședința de azi, ci se va continua și mâine, când probabil se va încheia.

Dintre deputații români sunt de față: Dr. T. Mihali, Dr. V. Lucaciu, C. Brediceanu, Dr. I. Maniu, Dr. Șt. C. Pop, Dr. Șt. Petroviciu, Dr. G. Popoviciu.

Svonuri de pace și zgomot de luptă. Astfel se caracterizează raportul dintre Croația și dintre cercurile guvernamentale. În numărul de astăzi «B. H.» publică o convorbire, ce ar fi avut loc între câțiva deputați croați și între Szerényi. Un croat ci că ar fi pus întrebarea:

— Ei, totuși, cum am putea să facem pace?

— Ce pace? Intre Dvoastră sper că nu presupuneți, că guvernul ungar se va închina înaintea Dvoastră?

— Ar trebui revocată pragmatica amplexiilor dela căile ferate — replică croații.

— Nici odată! Dar nu ne vom împotrivi, dacă va fi vorba, ca pragmatica să fie desbătută din nou din partea comisiunii regnicolare.

«B. H.» spune, că deputații croați nu ar fi fost nici pe departe mulțumiți cu acest ofert.

Azi circulau în culoarele Camerei totuși svonuri, cari afirmau cu hotărâre, că tratativele se urmează înainte și că perpetuarea împăcării poate să mai fie numai o chestie de unul ori două sferturi de ceas.

Aproape în același timp, când în culoare se plimbau vestile de împăciuire, în sala de ședințe clocotia un zgomot sălbatic.

Și, când pornesc în calea lor pribeg, Cu ele duc podoaba mea săracă....

Nu sus în cer! Vă birue înaltul,
Curmați-vă cărările spre stele, —
Rotind rezlețe 'n praful de pe uliți,
Vă vreau acolo, gândurile mele!
Cădeți, cădeți voi frunze deslipite,
Pe câmpul larg în sbor vă poarte vântul,
Și vă 'nfrățească rostul cu țărâna:
Pe urma voastră va rodi pământul.

O. GOGA.

Revista revistelor noastre.

A tuturora? Doamne ferește! Căci s'ar putea spune ceva despre Revista idealistă, cu prosa d-nei Smara și cu prim-redactor mort — spre părerea noastră de rău? Sau despre Arhiva, în care se răsfăță, alături de versurile Ririei, legendele noastre botanice și zoologice? Ne vom mărgini să dăm din vreme în vreme celorla dintre cetitorii noștri, cari n'au puțința de-a-și abona toate publicațiile literare de frunte, resumatul articolelor de învățătură, momentele cari opresc atenția — vorba vine — a criticilor, apoi amintim literatura curată — poezii și nuvele — iscălită

Svonirea despre dimisia banului. Din Viena se dă știrea, că banul Rakoczay și-ar fi dat dimisia. Dacă aceasta știre se va confirma, ea ar putea să fie considerată de noiu complicații în conflictul croato-maghiar.

Înaintea comisiunii de imunitate. E ciudat cât de expeditiv lucrează comisiunea de imunitate — câte-odată. În ședința de astăzi la propunerea președintelui patru deputați vor avea să răspundă înaintea comisiunii de imunitate pentru «insubordinație». În cazul ședinței, acești patru deputați: Banianin, Budisavljević, Popovici și Vinkovici au fost invitați să se înfățișeze înaintea acestei comisii — momentan. Deputații au refuzat să ia în primire citațiile. După câțeva vreme li s'au prezintat alte citații, prin cari sunt chemați pe ora 2 «adeacă îndată după ședință», cum se zice în citație.

Când e vorba să faci neplăceri unui deputat opozițional, croat sau naționalist, comisia e grăbită; când e însă vorba de satisfacția ce se cuvine unui naționalist — al cărui drept de imunitate a fost violat în mod flagrant — comisia își ia vreme....

Fără comentariu.

Maghiarii în fața Europei. Sub titlul «Hongrie et Croatie» contele Iosif Majlath publică în revista «Questions diplomatiques et coloniales» un articol, în care încearcă să apere punctul de vedere al Maghiarilor în conflictul cu Croații.

ROMÂNIA.

Comisia Parlamentară.

Comisia parlamentară a ținut până în prezent o serie de ședințe, în care s'au pertractat reformele agrare și îmbunătățirile, ce sunt reclamate urgent de starea țărânilor.

Cu toate, că între membrii acestei comisii sunt mulți boieri, cari î-și văd amenințate interesele lor particulare, totuși în vederea tristelor evenimente din primăvara acestui an, evenimentele, cari au arătat clar, că actualele stări de lucruri ne-

de nume recunoscute, une-ori întovărășite și de observațiile noastre, lămurind totdeauna lucrurile despre cari credem că nu vor fi pricepute, altfel, de cetitori. Este acesta un lucru fără mare importanță, dar totuși folositor acelor cari nu beau din izvorul muntelui, ci din conducte de apă.

Mai întâi revistele de lună.

«Convorbirile literare», (numărul din Octombrie) aduc un articol al directorului lor, dl S. Mehedinți, despre «politică și literatură». Se știe ce discuții vehemente și contradictorii a stârnit «1907», poezia d-lui Vlahuță. Arătând câteva din părerile exprimate atunci, dl Mehedinți le găsește un păcat comun: cele mai multe confundă politica cu literatura, autorii lor «nu înțeleg încă suverana deosebire ce există între literatură ca manifestare artistică, pe de-o parte, și activitatea politică ori economică de cealaltă parte».

Greșala aceasta se explică, mai întâi, prin «țineretea culturii noastre». Noi n'avem o producție artistică bogată, în toate genurile, deci nici acel «pol al opiniei literare» câștigat de alte neamuri pe urma acestei producții, «pol de care cineva nu se poate depărta prea mult fără primejdia de a trece drept un escentric sau poate

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA“.

FECUNDITAS.

Se 'ndoaie coapsa plopului pe culme,
Iar frunzele de-o nevăzută mână
Atinse, cad, — și una câte una,
Sburând domol, se 'ngroapă în țărână.
Le văd în drum șiraguri așternute,
Un val de vânt le spulberă 'n risipă,
— Viața mea! La tine-acum mi-e gândul,
Cum te fărâmi tu, clipă după clipă!...

Trec zilele în goana lor pripită,
Și fiecare mai sărac mă lasă,
În orice clipă, minții sbuciumate
Câte-un drumet îi pleacă dela casă.
Nu au popasuri gândurile mele,
Sămânța lor se sbate veșnic nouă,
Și, fărâmat pe drumuri nesfârșite,
Se risipește sufletul meu vouă!

În alergarea clipei călătoare
Atâtea-s date ochilor să vadă,
Și câte-mi trec fugare pela poartă,
Le cheamă toate sufletu 'n ogradă.
Cu ele 'mpart eu darurile mele,
Las inima comoara să-și desfacă,

remediate, vor avea și mai dezastrose urmări asupra țării, s'au pus toți cu inimă curată pe lucru și credem, că patriotismul politicianilor români va pregăti o soartă mai bună țărânilor și va pune instituția economică a țării pe baze mai sigure.

În ședința de Duminică p. m. și Luni s'a luat în discuție proiectul monopolului cârciumelor prezentat de dl Emil Costinescu, ministru de finanțe.

La desbateri au luat parte mai mulți oratori distinși și apreciați politicieni, ale căror păreri e bine să le cunoaștem.

Ștefan Ioan spune, că proiectul e foarte bun, căci tinde să întărească viciul, și mai cu seamă camăta ce se făcea de cârciumari pe o scară întinsă.

D. sa propune ca băuturile să se debiteze, dar să nu se mai poată consuma în localul cârciumei, și consumația să fie oprită mai cu seamă Duminicile și sărbătorile.

Sătenii din Moldova vor fi foarte mulțumiți de dispozițiile legii. Cei din cele câte-va județe ale Munteniei n'au de cât să se asocieze, cum am spus.

D. Moiescu se ocupă de producătorii de țuică ce sunt isbiți de dispozițiile legii. Pe lângă că o mare parte dintr'înșii sunt și cârciumari, apoi nici nu vor avea unde să-și desfășoare produsele.

Oratorul crede, că ar fi de ajuns dacă s'ar limita numărul cârciumelor, s'ar cere cârciumarului mai multe garanții de moralitate și corectitudine, ar fi oprit de a vinde pe datorie și de a face camăta.

D. C. Disescu declară, că a văzut cu bucurie acest proiect, pe care-l aprobă în principiu. El trebuia de mult realizat, dar a fost neconținut amânat din pricina frământărilor politice.

D. sa face unele obiecțiuni de amănunt. Aprobă dispoziția după care țaranul nu va mai putea bea pe datorie; nu aprobă însă ideea ca învățătorul să facă parte din comitetul diriguitor al cârciumei. Această îndatorire nouă îi va cere prea mult timp și-l va distrage de la datoriile sale.

D. Vintilă Brătianu examinează pe larg primejdia alcoolismului la sate și arată cât rău fac populației de la țară cârciumele. D. sa discută temerile d-lui Moiescu, și arată, că ele nu sunt întemeiate.

D. Sp. Haret, ministru instrucțiunii,

a susținut cu căldură proiectul. D. sa a arătat, că și în alte țări s'au luat măsuri împotriva alcoolismului, mai cu seamă în Anglia, unde s'au pus impozite aproape prohibitive.

D. sa a insistat asupra rolului învățătorului, spunând, că este bine, că acest factor cultural a fost pus în comitetul cârciumelor, de oare-ce din venitul lor se va ajuta și școala, și deci învățătorul este în drept să vegheze la încasări. Apoi învățătorul este în general un om priceput și activ. D. sa a fost mai de mult pentru ideea ca învățătorul și preotul să facă parte de drept din consiliul comunal.

Este drept însă, că învățătorul este prea ocupat cu activitatea extra-scolară, și această nouă îndatorire îl va încăra și mai mult. I se va cere timp cam mult spre a se ocupa de cârciumă. Pe de altă parte de unde să plătească învățătorul amenzi de 1000—2000 lei, — în caz de contravenție, — când lea lui e de 70—80 lei pe lună?

Dl ministru al instrucției insistă asupra falsificării alcoolului și cere să se ia măsuri cât se poate de aspre împotriva falsificatorilor.

Ședința de Luni diminează.

S'a continuat discuția proiectului relativ la monopolul cârciumelor.

D. G. G. Assan crede, că proiectul nu va jigni întru nimic interesele diferiților comercianți de prin comunele rurale. Ei nu vor mai avea dreptul de a vinde băuturi alcoolice, dar vor continua a desfășura diferite mărfuri.

D. Enacovici a spus, că această lege este mai importantă chiar de cât legea tocmelilor agricole.

D. sa întreabă de ce monopolul să nu se aplice și la orașe, ci numai la sate? În Moldova mai cu seamă sunt o mulțime de târgușoare, în care țarâni de prin împrejurimi vin și-și cheltuesc la cârciumă avutul, ruinându-și sănătatea.

D. sa face mai multe observații asupra comitetului de supraveghere al cârciumelor, și cere să se întemeieze organe de control speciale.

D. Gr. Procopiu: D. sa crede, că ar fi bine să se mențină comitetul de control, cu atribuțiile sale, în ceea ce privește controlul și respectarea celorlalte dispoziții ale legii; dar cârciuma să fie

dată prin licitație unui arendaș, care, încă odată să fie supravegheat și să nu-și poată exercita comerțul de cât conform dispozițiilor legii.

Dl Em. Costinescu, ministru de finanțe, spune, că ideea dominantă a legii este ameliorarea morală a țărânilor. Proiectul n'a avut în vedere chestiuni de fiscalitate.

S'a spus, că trebuia să se facă monopolul alcoolului pur și simplu. Acest monopol n'ar fi avut însă de rezultat suprimarea beției, care este obiectul legii.

În Elveția este monopolizată fabricarea alcoolului, iar vinzarea este liberă, — aceea în scop de a se împiedica falsificarea acestui produs, dar nu spre a se împiedica beția. În Rusia există monopolul fabricației. Deși nu are voie să consume alcoolul în cârciumă, țaranul rus tot găsește mijlocul să se îmbete.

S'a mai obiectat, că de ce nu s'a făcut monopolul cârciumelor în târgușoare și în orașe.

În ceea ce privește târgușoarele, cea mai mare parte din ele sunt comune rurale, deci se va înființa monopolul. În orașe nu s'a făcut această reformă pentru-că ar fi fost o perturbație prea mare. A fost mai urgent să se ia la început măsurile la sate, unde primejdia alcoolismului era mai mare.

În ceea ce privește obiecțiunile privitoare la felul cum vor fi administrate cârciumele, dl ministru de finanțe spune, că arendarea nu este un sistem bun, de oare-ce principalul lucru este ca cârciumarul să nu fie interesat la vânzare; el să nu aibă interes a vinde cât mai mult alcool, ci dacă se poate, din potrivă. Așa s'a făcut în toate țările, unde s'a săvârșit reforma aceasta, în felul cum o vom introduce noi. Deci crede, că sistemul arendării nu este bun.

Rugăm abonații noștri, cari sunt în restanță, să trimită fără întârziere costul abonamentului restant.

și de un troglodit în materie de artă». Altă împrejurare, care lămurește pricina confuziei amintite, e «greutatea înțelegerii și răspândirii adevărului artistic». Adevărul științific, enunțat odată, îl poate alege ori-cine și-l învață toți cei cu pretenții estetice. Cel estetic... De la Plato pînă la marii critici moderni s'au spus destule devăruri privitoare la literatură, cu toate acestea Ibrăileanu scrie d'a capo.

A treia și cea mai însemnată cauză, e lipsa de înrudire sufletească dintre autorul criticat și critic. Cu vremea vor dispărea neajunsurile acestea, și vor urma epoce, în cari talentul singur va fi ținut în seamă, și nu și «literații cari duc Pegasul la iesirea unui partid politic».

În același număr al revistei, un articol al d-lui și, poate, exagerat în unele părți, al lui N. Dobrescu despre Episcopul Melsec. E biografia și portretul vrednicului arhieru fără urmași, apoi aprecierea și ca om al condeiului: teolog, istoric și publicator de documente.

Folositoare e noua rubrică a revistei, estee vechi, în care se vorbește despre noi, cei de peste «hotare». Dl Russu Șinul trimete de obicei. Acum are câteva titluri prețioase despre Românii din Ci-

cova, din incidentul serbărilor de acolo.

Tot d. sa scrie și la «Viața Românească» din Iași (Oct.), despre Joia roșă și alte momente politice.

Mai aduce revista aceasta splendida poezie a dlui Goga, reproducă în numărul de astăzi al ziarului nostru; niște pagini cari încep limpede și c'o melancolie ușoară, ale bătrânului N. Gane, și o povestire de dl Sadoveanu. Ce-ar mai fi de însemnat, încă «va urma».

Dintre revistele săptămânale: «Flora și Fauna» are un articol al d-lui Iorga: «Educația națională și literatura militantă». D. sa susține că tot mai mult se pătrund oamenii noștri de convingerea, că suntem un neam rău crescut sau necrescut, fără datinele bune de demult și fără cultură modernă națională. Astfel ne ducem în ripă. Ne trebuie spirit nou în școale și în ziaristică, pentru a ne mântui de peire. Mai mult: «E ceașul literaturii militante și nu al literaturii pierdute în visuri mistice sau în capricii imorale, nici al suspinărilor melancolice și nici al mercantilismului american». Pentru scopul acesta scriitorii trebuie să-și jertfească egoismul «excesului de personalitate». Cei deplin formați n'au avut s'au n'au avut că...

sacrificiul acesta, dar «tinerii trebuie să fie, neapărat, reprezentanții, legați între ei prin lanțul, mai tare decât fierul, al convingerii și credinții comune, ai literaturii militante pentru scopurile sfinte ale culturii românești».

E, cum vedeți, o chemare vrednică de cea mai mare luare aminte a scriitorilor noștri. Se înțelege, cavalerii artei pure vor eși împlătoși în calea acestei idei, dar n'are a face, căci hotărâtoare vor fi numai faptele literatilor de talent.

Dintre cărțile apărute în timpul din urmă, volumul d-lui I. B. Hetrat, «Aievea», a fost apreciat destul de nepărtinitor, poate chiar prea aspru. Dacă recenzia dlui Chendi e justă — și este, — a dlui Scurtu e nedreaptă, fără a mai ține seamă de alte neajunsuri ale ei: că nu e documentată și, puțin, e necuviincioasă.

Foarte duiosă e însă, în «Sămănătorul», poezia d-lui Iosif, — și folositor un articol al prof. univ. Rădulescu-Motru.

Despre alte reviste, altă dată.

V. Mereanu

Dela alegerile congregaționale.

Invingerea dela Zlatna.

În șirul frumoaselor succese de afirmare națională a intrat cu cinste învingerea secerată Luni în 11 a. l. c. la alegerea de membrii congregaționali din Zlatna. După un restimp de 12 ani acest cerc e recucerit acum definitiv. Conștiința națională redestep-tată puternic de pleiada preoților harnici ai acestui cerc e chizășia izbândeii luptelor politice din viitor. Dacă considerăm că cercul nostru e unul din celea mai resfirate ale țării, că se întinde dela cetatea Bălgradului dealungul Ampoiului și trecând alături de Abrud ajunge sus pe valea Arieșului până la comuna Mușca, dacă considerăm insuficiența mijloacelor de comunicațiune și că majoritatea noastră e abia de 70 alegători, că o parte însemnată a alegătorilor e în cătușele pâinii primite dela coburile și întreprinderile străine, că voturile ungurești sunt toate acasă în centru, — trebuie să ne închinăm în fața acestui popor conștiu, care a roit din văile munților să încununeze ziua de Luni cu o strălucită învingere. Lista candidaților români a reușit curată cu o majoritate de 63 voturi, între împrejurările date o majoritate ideală. Au fost aleși:

Iulu M. Montani, protopopul Zlatnei; maestrul condeiului *Ioan Agârbișeanu*, Bucium-Seasa; cunoscutul luptător părintele *Emanuil Beșa*, Zlatna; părintele *Nicolae Cristea*, Valea-Mică și dl *Ioan Dumitran*, învățător, Șard.

Era înduioșător să vezi în dimineața zilei de alegere sosind rând pe rând cetele de români frumoși în frunte cu preoții și învățătorii lor, — și mai ales alaiul căruțelor cu Buciamani. Dela alegerea asta n'a lipsit un singur preot, n'a lipsit un singur învățător. Ungurii și-au avut candidații în șovinistii cei mai urgisiți ai ținutului. În organele comitatului se rasuflase de cu vreme asigurarea învingerii lor, iar în ziua alegerii ne priveau cu obicinuitul lor dispreț și fudulia cefelor groase. Zadarnice le-au fost însă opintirile, zadarnică truda țifnosului satrap *Vadadi* pretorele din Ighiú, zadarnică și ridiculă haita jandarmilor de a împrăștia poporul, ce aștepta cu demnitatea siguranței de învingere rezultatul. Pe fețele lor stâlcite de disperare noi am citit cu nădejdea unor vremi mai bune vechia vorbă românească, că „a trecut baba cu colacii“.

Nu putem incheia raportul nostru fără să aducem prinos de dragoste și laudă fruntașilor acestui ținut și cu osebire vrednicului comitet central de aici, care în frunte cu falnicul protopop, părintele *Montani*, săptămâni de-arândul a muncit pentru reușită. O datorie de cinste împlinim, când la acest loc — urmând dorinței generale a fruntașilor de aici — aducem cuvânt de reabilitare protopopului *Montani*. Bărbat încercat, orator iscusit și însuflețit, acvirându-l pentru conducerea luptelor naționale de aici, cercul nostru câștigă în siguranța izbândeilor din viitor. Se cuvine să aruncăm vâl de uitare peste vorbele grele ce i le-am aruncat în vremi de aprinsă durere națională de pe coloanele gazetelor noastre și să ne bucurăm de tovărășia unuia dintre cei mai buni ai noștri.

Unul din cei prezenți.

Din Alba-Inferioară.

Aiud 11 Nov. n.

Azi a fost alegerea membrilor municipali în comitatul Albei-inferioare. După cât știu până la scrierea acestor șire, românii în cele mai multe cercuri electorale am căzut. În special am căzut în cercul Aiudului cu 129 voturi contra 218. Cauza acestei căderi este: că aceasta a fost în acest cerc prima luptă electorală a românilor. Până aci inteligența română a petrecut în cea mai condamabilă letargie; nu se interesa de alegători

sau făcea servicii slugarnice micilor despoți dela administrație, iar țărani erau mânați ca oile la urnă, când de unul, când de altul alegând astfelii cu votul lor pe dușmanii neamului românesc.

Deastădată românii din cercul Aiudului la stăruința dlui deputat dr. Maniu și a altora, ne-am organizat și am dat o luptă aprigă. Preoții și dascălii în general sau purtat foarte bine, ceea ce le servește spre onoare. Contra românilor au votat: toți notarii români și alții pe cari i-au putut prinde. Apoi primariul din Teiuș *Stefan Crișan*, alegătorii din Cetea cu părintele *Frâncu*, alegătorii din Diomal cu excepțiunea unuia, alegătorii din Geogel cu părintele *Petric*, alegătorii din Geogiul de sus, a căror preoți și dascălul a rămas acasă. Tot contra românilor a votat părintele *Prodan* din Spálnaca, ear părintele *Cristea* a rămas acasă. Toate păcatele acestora, și a altora cu a căror nume nu merită să mănjesec hârtia, vin din ademenirea și presiunea partidului numit *Szász-loskut* după vicecomite cu acest nume. — Acești domni au multisoare păcate la răvas, pentru cari vice-comitele *Szász loska* vulpoiul cel viclean, a fost suspendat, iar 19 notari și primari trași în cercetare. Acum se silesc ca prin volnicii față de români, să se pună bine cu kossutiști. Și după toate acestea tot să mai află încă membri municipali români aderenți ai lui *Szász loska*! — Până când?

I. M.

Din Bihor.

Stau să-și iasă din piele de bucurie zia-rele jidano-maghiare de triumful ce l'au câștigat cu ocazia alegerilor pentru congregație.

O, dar învingerea e numai aparentă, n'are rădăcini; multe cercuri numai cu călcarea voinței cetățenilor au fost „câștigate“. Un ast-fel de caz s'a întâmplat și la Curățele în comitatul Bihorului, unde numai în urma purtării nelegiuite a administrației am căzut. Cu atât mai dureros e faptul că pretorul „*Templean Dezső*“ Român, crescut cu stipendii românești acum caută să-și câștige merite „patriotice“ bătându-și joc de neamul, din care se trage.

Candidații din partea noastră au fost dnii dr. *Popoviciu*, dr. *Iacob*, avocați și domnii preoți *Lazar Popoviciu* și *Ioan Dan* din *Budureasa*.

Într'o vorbire ungurească amintitul rene-gat dă să se înțeleagă ca să alegem membrii de încredere. Atunci ce să vezi: o să-răcie de scriitorăș un-gur fără drept de alegător numește bărbați de încredere câțiva jidani și un biet Român fără carte.

Românii au protestat energic, în contra acestei călcări de lege. Dar înzădar.

Atunci scandalizați de această ticăloșie au părăsit locul alegerii, deciși a apela împotriva acestei volnicii.

Vrednic s'au purtat domnii preoți: *Simeon Sabo* din *Meziad*. *Lazar Popoviciu* din *Saca*, *Nicolae Popoviciu* din *Budureasa*, *Gheorghe Roman* din *Nimăești*, *Flore Goina* din *Mizieș*, iar dintre învățători numai *Iustin Popoviciu* din *Meziad*. Onoare lor!

Pentru alegătorii din Topolovăț.

Primim din partea unui alegător următoarea scrisoare:

Onorată Redacțiune!

Notaru adicț. vicișpanului *Ioanovics* cu aceea știre vreau să sparie și să seducă poporul, că comitele-suprem *Kabdebo* e deja dimisionat, a spus-o aceasta și mai înainte punând termin pe *Duminea* trecută, acum pun termin nou, zicând, că cel mult *Duminea* se va publica demisiunea lui și va fi denumit în locul lui baronul *Stojanovics*, acesta va domni iară nemărginit peste ei și atunci vai de aceea, cari vor vota acum în contra lui *Ioanovics*.

Mai mare maistor e în lățirea acestor minciuni, notarul din *Sziklás* (comitatul *Timiș*) *Iulian Ribánovics*, carele e un adeient fanatic a lui *Ioanovics*.

Poporul neorientat crede ușor atari minciuni, de aceea trebuie orientat și pe cale jurnalistică, ca să nu creadă deși de repetite-ori s'a dovedit de falsă.

Succesul dela Dobra.

În 12 l. c. a fost alegerea membrilor congregaționali în cercul Dobra. Lupta s'a sfârșit cu învingerea listei naționaliste, și cu înfrângerea listei contrare, pe care a figurat și protopretorele din *Ilia*, *Finna János*.

Deși românii numai cu 40 voturi sunt în majoritate, și deși administrația a făcut tot ce s'a putut, — totuși cu 20 voturi au ieșit învingători naționaliștii:

1. *Iosif Criste*, proprietar, Dobra.
2. *Aron Muntean*, proprietar, Dobra.
3. *Adam Lesnican*, director de bancă în Dobra.

4. *Iosif Morariu*, protopop, Dobra.
5. *Dr. Laurențiu Petric*, medic Dobra.
6. *Petru Hădan*, preot, Răduleșd.

Și în *Ilia* am avut candidați, dar de a învinge a fost imposibil, fiindcă maghiarii sunt în majoritate.

Rectificare, în numărul 233 al „*Luptei*“ sub titlul, *Cătră* alegătorii cercului congregațional *Topolovețul-Mare* (com. *Timiș*), s'a străcurat din necunoștință de cauză un neadevăr și anume, că fruntașii români din comitatul *Timiș* în o ședință prezidiată de domnul avocat *Emanuil Ungurian* ar fi făcut candidarea de membrii congregaționali în pomenitul cerc cu consimțirea comitelui suprem al comitatului *Timiș*.

După-cum m'am convins ulterior o astfel de înțelegere nu s'a făcut nici-când între comitele-suprem și fruntașii noștri din comitat, și noi am candidat chiar contra voinței comitelui-suprem în înțelegere însă cu nemții spre a ne sprigini reciproc.

Un alegător din cerc.

In jurul masacrului dela Cernova.

Ziarul «*Eclair*» din *Paris*, într'unul din numerele sale din urmă se ocupă cu sânge-roașele evenimente dela *Cernova*, unde 14 *Slovaci* au căzut victimele teroarei jandarmieriei și a administrației ungurești.

Iată cum caracterizează numita foaie descvalificabila procedură a șovinismului încarnat maghiar:

«Acest atac barbar și laș împotriva unei mulțimi desarmate și absolut inofensive, pentru-că nu erau de față decât câți-va oameni, cari și aceștia voiau numai să opriască caii dela trăsură; aceste împușcături executate fără a fi provocat poporul să se retragă, și fără a se fi făcut somațiunile legale, nu i-și au pereche în istoria modernă. Sângele vărsat în mod crud și inutil cere resbunare și de sigur, că *Maghiarii* i-și vor pierde generoasele simpatii ale *Europei* și mai cu seamă ale *Franței*. De altcum chestia maghiarizării brutale și violente a popoarelor nemaghiare din *Ungaria* devine tot mai violentă și vom avea încă de multeori ocazia a reveni asupra acestui subiect».

Tot în aceasta foaie se află publicată o scrisoare a boemului *Emanuel de Cen-kow* trimisă *Doamnei Adam*, cunoscuta romancieră franceză, în care se exprima în termenii următori:

«*Doamnă!*

Cunosc admirațiunea *Dv. sinceră* pentru *Unguri*. *Dvoastră* ați fost amica generoasă a marilor *Unguri*, cari s'au luptat pentru libertatea patriei lor maghiare.

Visul Ungurilor este realizat. Și astăzi ei atacă pe sermanii Slovaci, îi desnaționalizează și-i omoară lângă zidurile bisericii lor, când își cer preoți naționali, singuri, cari sunt în stare să li citiască evangelia în limba lor. Slovaci sunt frații noștri, — ei vorbesc limba ceho-slavă ca noi. Dvoastră ați fost informată de evenimentele atât de tragice și de necrezut dela Cernova, unde la ușa bisericii ridicată din fonduri slovace au fost ucși vr'o douazeci de slovaci. Cincizeci de orfani și multe văduve au rămas pe drumuri.

Vă rog, Doamnă în numele umanității desonorate de a spune un cuvânt Franței. Victor Hugo ar zice, că slovacul este Jov între națiuni. Apărați, scumpă Doamnă, dreptul patriei și fiți mare și generoasă cum ați fost totdeauna, când e vorba de o cauză sfântă!

BULETIN PARLAMENTAR

Furtună în Cameră.

Sedința dela 14 Noemvrie n.

La 10 ore și 10 m., când vicepreședintele Návay deschide ședința de azi sunt de față 29, zi douazeci și nouă de deputați și ministrul-președinte Wekerle.

După verificarea procesului verbal al ședinței de ieri, se citesc adresele sosite la Cameră. Apoi se trece la discuția tarifului vamal.

Primul orator e Bogoslav Mazuranici, care vorbește croaște. În cursul vorbirii deputatul naționalist Mihail Polit se urcă pe tribuna prezidențială și-i atrage atențiunea unei întreruperi făcute în ședința de ieri de către — Somogyi Aladár. (Putea să fie altul?... Sau cel mult Nagy György sau Markos Gyula). Cu gesturi largi, bătrânul Polit îi arată că și în raportul stenografic, oficial, s'a trecut această întrerupere. Acest coeficient al culturii actualei camere Somogyi li-a strigat croaților cuvintele: «Politikai örömlények!» (Prostituați politici). Președintele se scuză că n'a auzit întreruperea și-o desaproabă. Va reveni oare asupra ei după discursul lui Mazuranici?

Când să-și reocupe locul, îi vine în față ministrul de interne Andrassy, care îi întinde mâna. La orele 11 avem în sală 25 deputați și un ministru. Wekerle a eșit în culoare ca să primească o delegație de învățători.

Mazuranici își termină discursul între aplauzele croaților, — uimiți că nu i s'a luat cuvântul și nici măcar nu a fost chemat la ordine.

Pfui — Somogyi.

Urmează la cuvânt Bude Budisavlevici. Mai nainte însă președintele îl chiamă la ordine pe Somogyi pentru expresia inparlamentară folosită în ședința de ieri. Când președintele citează aceste cuvinte, pe băncile ziaristilor se aud cuvinte de indignare: «Pfui! — Așa vorbește un deputat!». Președintele tace, tac și ceilalți deputați coaliționiști. Li-e rușine și lor de tovarășul Somogyi.

Furtună. Suspendarea ședinței.

Budisavlevici își urmează discursul. Pentru variație, președintele îl chiamă la ordine fiindcă nu-i în chestie. Croații protestează, se ridică din toate părțile voci, președintele sună. Liniștea se restabilește. În curând urmează o a doua chemare la

ordine, apoi i se ia cuvântul lui Budisavlevici. Noua volnicie a președintelui stârnește o furtună nemaipomenită. Croații testează, bat cu pumnii în mese, președintele sună, sună, sună, dar liniște nu se face.

„Eljen Perczel!“

Toată sala e în picioare. Toți zbiară, amenință cu pumnii. Inzădar încearcă președintele să vorbească, cuvintele lui nu se aud în zgomotul infernal. Se ridică dep. Lukinici să vorbească. Inzădar încearcă să vorbească. Nu se aude nimic. Președintele vorbește și el înainte, 2, 3, 4 minute și zgomotul nu înceată. Notarul Dusan Popoviciu deodată părăsește tribuna și vine în mijlocul croaților. «Președintele a luat cuvântul celorlalți oratori și a încheiat discuția!». Scena ce se desfășoară acum e de nedescris. Deputații croați își scot batistele și le înlăie în spre președinte. «Eljen Perczel! Călaul libertății cuvântului!».

Președintele îl somează pe Popoviciu să-și reocupe locul (numai din semne se poate face deducție, că ar fi această somre, căci cuvintele președintelui nu se aud.). Popoviciu însă declară că abdice din oficiu. Toată Camera se adună în jurul băncilor pe cari șed croații. Kossuthștii injură: «Dați-i afară!». Inzădar le face secretarul de stat Sztérényi semne să tacă, furtuna crește mereu. Se ridică pumni, e o învălmășală grozavă. Nime nu ascultă, toți zbează.

Intr'un moment de liniște, președintele anunță că patru deputați croați Kinkovici, Baniania, Budisavlevici, și Popoviciu nu s'au supus președintelui, ci — cutoate, că au fost chemați la ordine — au continuat să se poarte amenințator. Propune deci ca asupra lor să judece comisia de imunitate.

Furtuna se repetă, președintele anunță că majoritatea a primit propunerea sa, apoi sesuspendă ședința în mijlocul unei încăierări generale.

Aplauze gratuite.

Câtă vreme a fost suspendată ședința, deputații au continuat hărțuiala. După deschiderea ședinței, președintele Návay își explică procedeul. El n'a încheiat discuția. A fost corect, așa va fi și pe viitor. Un moment măcar nu va viola regulamentul (Aplauze), dar nu se va lăsa înfricat nici de terorismul croaților (aplauze), cari abuzează de dreptul lor de-a vorbi și croaște (aplauze). Inzădar îl compară cu un oarecare președinte de-acuma's trei ani (Perczel), el va ști să apere demnitatea parlamentului (aplauze).

Popoviciu — abdice.

Provocat de președinte să-și reocupe locul, Popoviciu declară între aplauzele naționalilor săi că abdice de oficiul de notar, la care n'a râvnit. «Știam ce mă așteaptă când am fost ales de notar al Camerei maghiare...».

Nu poate să urmeze, căci președintele îi ia cuvântul, pe motiv că a insultat Camera.

Al treilea orator la proiectul despre tariful vamal e Luchinici, care își începe discursul la orele 12. Scenele furtunoase au durat o jumătate de oră.

Luchinici vorbește scurt și obiectiv. Tot atât de scurt și obiectiv vorbește și Vinkovici.

În vreme ce vorbește Banianin intră în sala de ședință Supilo. Croații îl primesc cu ovații mari, prelungite: «Jivio Supilo!». Luchinici și Vinkovici au scăpat fără chie-mări la ordine. Banianin, întinzându-și discursul mai pe larg, e chemat în două rânduri la ordine. Președintele n'are vreme să-i ia cuvântul, căci Banianin termină între aplauzele croaților.

Gedeon Ilici, un preot simpatic, cu brâu

roșu, e oratorul următor. Polemisează cu Sztérényi. Croații aplaudă.

Ultimul orator e Dușan Popoviciu, care — pentru a fi auzit — e invitat de președinte să vină mai aproape. Croații îl însoțesc cu toții și ocupă loc pe băncile goale ale partidului constituțional. Alături de ei șade și Polit al nostru. Popoviciu (cel mai simpatic dintre toți deputații croați) vorbește și el croaște. Are gesturi energice și vorbește aspru, rapsodic, cu dese apostrofări.

Ședințe până la 3.

Dușan Popoviciu termină la orele 2. Fiind și alți oratori anunțați, discuția nu se poate încheia, ci are să se continue în ședința de mâine.

Președintele pune la vot propunerea lui Hoittsy: Camera să țină sub durată discuției acestui proiect ședința până la orele 3. Propunerea se primește cu mare majoritate. Contra propunerii votează croații și naționaliștii.

Ședința e ridică la orele 2 și 5 m. Ședința următoare mâine, Vineri, la orele 10.

Cronica externă.

Criza politică din Bulgaria.

Din Sofia se anunță, că ministrul președinte Gudev și-a dat din nou demisia, care însă n'a fost primită de principe.

Sobrania a început Marți discuția asupra răspunsului la mesagiul de tron. Se face amintire în acel răspuns, despre nereușirea reformelor macedonene și se cere dela guvern, să urmeze o politică mai conciliantă.

La discuție a luat parte deputatul Zanov, care a criticat în termeni aspri politica guvernului în chestia universității, între altele a zis, că ziua de 16 Ianuarie, când studenții a fluerat pe principe, e o zi istorică.

Galeria a primit cu aplauze vorbirea lui Zanov, majoritatea deputaților însă a erupt într'un zgomot mare. După restabilirea liniștei Sobrania l'a eschis pe Zanov dela 5 ședințe.

Portugalia în preajma revoluției.

Din Lissabona se telegrafiază, că mișcarea revoluționară a luat niște proporții așa de mari, că guvernul a început deja concentrarea armatei. O parte mare a armatei însă nu e sigură, din cauza asta guvernul se va folosi numai de regimentele cari sunt absolut sigure, în ce privește supunerea. Conducătorii partidului revoluționar au declarat, că pentru nimicirea monarhiei vor lupta pe ori ce cale, de oarece nu mai pot răbda guvernarea aceasta neparlamentară.

În urma acestei declarații, guvernul a ajuns în o situație critică de tot, de oarece mulți dintre conducătorii revoluționari sunt ofițeri, cari în caz de revoluție vor face guvernului cele mai mari încurcături.

Deschiderea dumei.

Din Petersburg se telegrafiază, că Joi se va deschide duma. Guvernul a luat toate dispozițiile, ca ordinea să nu fie turburată.

Căpitanul orașului a dat și un ucaz în înțelesul căruia e strict oprită orice demonstrație, ori adunare, tot de odată se face cunoscut, că cei ce nu se vor supune acestor ordine, vor fi judecați după cele mai stricte regule.

FRANZ JOSEF Apă purgativă

ȘTIRILE ZILEI.

Joi, 14 Noembrie n.

— **Di Octavian Goga achitat.** Se știe ce goană s'a pus la cale împotriva iubitului nostru poet, supt cuvânt că agită prin revista sa populară „Țara noastră“. Marți, în 12 l. c. s'a desbătut la curtea cu jurați din Cluj, procesul intentat pentru articolul „Poveste de jale“, în care era vorba despre Ovrei și manoperele lor. Di Goga a vorbit și dânsul alături de apărător — dovedind nevinovăția sa până și — Ungurilor. Prin urmare curtea l'a achitat. Li dorim aceeași soartă și cu celelalte procese.

— **Incendiu la opera din Moscva.** — Causa nemijlocită a acestui incendiu a fost după unele versiuni neglijența muncitorilor cari au fumat în stare de beție. — Câți-va muncitori cari durmiau pe scenă numai atunci au observat că arde, când întreaga zidire era în flăcări, iar' atunci ca scoși din minți alergau în dreapta și în stânga fără să poată afla vre un loc de ieșire, până când au spart pompierii ușa, scăpându-i astfel din această situație desperată. Intreaga zidire cu tot ce era înrânsă s'a prefăcut în scrum și cenușă.

— **Congrua preoțimei române greco-catolice.** Guvernul a dat pe seama capitolului archidiecezan suma de 233.000 de coroane, care sumă s'a și trimis numai decât împreună cu o listă a preoților, cari vor obține ajutor.

— **Necrolog.** Din Benic ni se anunță trista știre despre moartea lui Aron Betecui, notar cercual, membru ordinar al Asociației pentru literatura și cultura poporului român și membru în congregația comitatensă. Osemintele defunctului se vor așeza spre odihna vecinică în cimiteriul bisericeii gr. cat. din Benic, Joi în 14 Novembre. Odihnească în pace!

A murit Alexa Toader, preot gr. ort. român, în Ciudanovița. Fie-i țărâna ușoară!

— **Furturi.** În comuna Prisaca niște făptuitori până acum necunoscuți au intrat în zilele trecute în camera străjerului de noapte Trandafir Ghera spărgând perețele de cătră curte au luat un berbec și un butoiu cu 28 l. rachiu. După ce au golit rachiu butoiul l'au aruncat într'un șanț în marginea satului. E de observat că Trandafir Ghera șade într'o stradă laterală foarte aproape de casa comunală și hoții și-au continuat isprăvurile fără a fi urmăriți sau conturbați.

Duminecă seara înainte de cină niște neastâmpărași au spart ferestrele frunțașului econom Alexandru Coita a lui Radivoi făcându-i pagubă de peste 20 cor.

— **Primatele contra ziarului „Ludové Noviny“.** Atitudinea intransigentă naționalistă a ziarului slovăcesc „Ludové Noviny“, nu e privită de loc cu ochi buni de către prelații șoviniști ai catolicilor.

Foaia apărea mai înainte sub numirea de „Kutolicke Noviny“, dar fiind oprită de a mai purta numele acesta, redacția s'a văzut necesită a-i da titlul de „Ludové Noviny“. Acum ne vine știrea, că însuși primatele varsă foc și pară într'o păstorală îndreptată de-adreptul contra acestei foi a cărei citire de aci înainte e împreună cu risicul unei aspre pedepse din partea autorităților bise-

ricești. Procedura aceasta și-o motivează prin faptul că atacurile foaiei contra autorităților bisericești sunt tot mai pasionate și că tot mai mult provoacă pe credincioși la nesupunere.

— **Turburări sângeroase între studenții italieni și germani.** Din Viena sosește știrea, că în mai multe locuri s'a întâmplat și se întâmplă tulburări grave între studenții nemți și italieni.

În Viena s'a pregătit în 13 Noembrie după cum am anunțat, o mare demonstrație. Studenții germani într'un număr uriaș, așteptau în preajma universității pe studenții italieni, cari și sosiră în șiruri dese, grăbindu-se la rector spre a cere satisfacție. Rectorul le-a promis, dacă vor evita eventuale tulburări. Studenții italieni au declarat, că vor avea numai ținută defensivă. La eșire scandal nu s'a întâmplat.

În Innsbruck însă studenții italieni au surprins o ceată de studenți germani și i-au alungat izbindu-i cu mere putrede. Și cetățeni au luat parte în aceste tulburări.

Din Milano se anunță, că studenții universitari au ținut un mare meeting de protestare împotriva germanilor, după săvârșirea căruia în șiruri au demonstrat pe străzi, lovind cu pietre emblema consulatului austro-ungar. Ciocniri cu poliția nu s'au întâmplat.

— **Cernova.** Răniții, cari au fost aduși în spitalul Rokus împreună cu Iosif Fula, care, după cum s'a amintit în ziarul nostru, a murit zilele trecute, sunt pe cale de a se însănătoșa pe deplin. Incercările unora de a stoarce dela ei unele mărturisiri compromițătoare pentru naționaliști și în deosebi pentru Hlinka, au rămas fără rezultat, doar mărturisirile mai întunecate ale Mariei Czibulca, mai încearcă să le întortocheze unul și altul. Ci-că nu îndrăznesc să facă destăinuirii din cauza terorizărilor naționaliste.

De altfel Hlinka își continuă turneul prin Boemia. A ținut conferențe până acum în Praga, Cicek, Psibram, Pilsen și Klatov.

Pretutindeni a fost sărbătorit și pretutindeni a încasat sume frumoase de bani pentru orfanii dela Cernova.

Renumitul scriitor boem Svatopluc Ceh își exprimă admirațiunea față de eroismul ce-l dovedește Hlinka în lupta inegală contra maghiarilor.

ROMANUL „LUPTEI“.

SEMNLUL CELOR PATRU

de CONAN DOYLE. (3)

(Urmare).

— Și cum ai ajuns la telegramă?

— Ei, știam că n'ai scris nici o scrisoare, fiindcă azi dimineață vremea întreagă am fost împreună. În sertarul d-tale ai încă o mulțime de mărci și cărți poștale. Ce te-ar fi putut, dară, îndemna să te duci la poștă, dacă nu gândul de-a expedia o telegramă? — Dacă punem la o parte toți factorii neprobabili, cel care rămâne trebuie să fie adevărul.

— În cazul acesta expunerea d-tale se potrivește! — i-am răspuns eu după oarecare răs gândire. — Firește, soluția a fost foarte simplă. Mi-ar plăcea, însă, — dacă nu mă vei considera de nemodest — să

supun teoria d-tale unui experiment mai greu.

— O, dimpotrivă, mi-ai face o plăcere. Dându-mi să resolv o problemă, îmi faci de prisos să mai iau o doză de cocaină.

— Te-am auzit odată spunând că omul imprimă obiectelor cu cari vine zilnic în contact — pecetea personalității sale, așa încât un observator cu practică poate să cunoască din aceste obiecte caracterul posesorului lor. Uite, am aici un ciasornic care numai de puțină vreme e proprietatea mea. Ai avea bunătatea să-mi spui părerea d-tale despre calitățile și obiceiurile posesorului de mai înainte?»

I-am întins ciasornicul cu un sentiment de zeflemea. După părerea mea, problema nu era de deslegat; voiam să-i dau prin faptul acesta o mică lecție pentru tonul său autoritativ. Sherlock Holmes luă ciasornicul în mână, îl cumpăni, se uită la cadran, apoi la construcția dinăuntru; mai întâi cu ochii liberi, apoi cu o lupă. Când, apoi, închise ciasornicul cu un gest de descurajare, nu mă putui stăpâni să nu zimbesc.

«Numai puține puncte de mâncare mi se prezintă! — îmi zisă după o vreme. — Ciasornicul a fost în vremile din urmă curățit și astfel s'au șters cele mai bune urme.

E așa. A fost curățit înainte de a ajunge în proprietatea mea».

Holmes se folosea de acest pretext slab, pe semne, pentru a nu fi silit să-și recunoască neputința. Ce puncte de mâncare ar fi putut găsi la un ciasornic ne-curățit?

«Examinarea, ce-i drept, nu mă mulțumește, dar cu toate acestea își are rezultatele ei! — continuă Holmes ridicându-și privirea înspre tavan. — Greșesc oare, dacă afirm că ciasornicul acesta a fost proprietatea fratelui d-tale mai în vârstă, care l'a moștenit dela tatăl d-tale?»

— La deducția aceasta te-au adus literele de pe capac H. W.?

— Da. Litera W. e numele d-tale. Datul e aproape de 50 de ani și literile sunt gravate cam tot de pe acea vreme. Ciasornicul s'a constituit, prin urmare, pentru generația trecută. Lucrurile de valoare de obicei, trec în moștenirea fiului mai mare, care de obicei, poartă și numele tatălui său. De oarece tatăl d-tale, pe cât știu eu e mort de mulți ani, ciasornicul a fost în mâinile fratelui d-tale mai în vârstă.

— Până aici ai ghicit, și ce mai știi?

— Fratele d-tale a fost ușuratic în obiceiurile sale, — ușuratec și neglijent. A ajuns în posesia unei averi frumoase; a prădat-o însă și a trăit apoi în lipsuri. Câte-odată i se mai îmbunătăția soarta pe scurtă vreme. Pe urmă s'a dat beției. Iată tot ce am putut afla».

Am sărit speriat, de pe scaun și am început să mă preumblu schiopătând prin odaie.

«Lucrul acesta e nedemn de d-ta, Holmes! — i-am strigat amărât. — Așa ceva n'am așteptat dela d-ta. D-ta ai știricit după trecutul fratelui meu nefericit, iar acum vrei să mă faci să cred că ai ajuns la cunoștința lucrurilor cari mi le-ai povestit — pe o cale aventuriosă. E cu neputință să aștepti dela mine să cred că toate aceste desvăliri le-ai citit în ciasornic. Purtarea d-tale e lipsită de respect și se apropie, așa putea zice fără teamă, de șarlatanie.

— Scuză-mă, dragă doctore! — îmi răspunse el prietenește. — Eu n'am văzut în lucrul acesta decât o problemă abstractă și am uitat că pentru d-ta are și o parte personală și te poate atinge dureros. Să mă crezi, până a nu lua ciasornicul în mână nici n'am știut că mai ai și un frate.

— Dar, pentru Dumnezeu, cum ai putut descoperi faptele aceste cari sunt adevărate în toate amănuntele lor?

— Intr'adevăr? Ei, în parte e noroc. Eu n'am pierdut din vedere probabilitatea, dar nu m'am așteptat să fiu atât de exact.

— Dar firește, n'ai vorbit numai pe ghicite?

— Nu, nu. Eu nici odată nu vorbesc

pe ghicite. Acesta e un obicei prost, care ruinează calitățile logice. Lucrul ți-se pare atât de ciudat numai fiindcă n'ai urmărit mersul ideilor mele și n'ai observat micile semne, cari duc la deducții mari. Cum am ajuns, spre pildă, la părerea că frațele d-tale a fost neglijent? — Uită-te mai cu băgare de seamă la capacul ciâsornicului. Vei vedea, că e turtit în două locuri și are o mulțime de zgârieturi — o urmare a obiceiului de a purta în acelaș buzunar și alte obiecte: bani, chei, cuțitaș. Un om, care numai atâta grijă are de un ciâsornic prețios, trebuie să fie neglijent. Pentru a constata aceasta, n'ai nevoie de o pătrundere deosebită. Tot așa, nu-i o deducție prea riscată să spui, că cel, care a moștenit un obiect atât de prețios va fi ajuns prin moștenire într-o situație mai bună».

I-am făcut semn cu capul să înțeleagă, că-i urmăresc expunerile.

(Va urma).

Economie.

Situația casei postale de păstrare.

Direcția casei postale de păstrare a dat publicității tabloul circulației în cursul lunii Octombrie n. a. c.

Conform acestui tablou, în cursul lunii Octombrie s'au făcut 103.247 depuneri în sumă de 6.262.497 cor. 18 fileri, replătiri au fost 51.821 în sumă de 5.962.809 cor. 91 fileri, adică depunerile au crescut cu 300.687 cor. 27 fileri și au atins la sfârșitul lunii Octombrie n. a. c. cifra de 86 milioane 776.617 coroane 92 fil.

Numărul deponenților au crescut în cursul lunii Octombrie cu 1371 și au atins la sfârșitul lunii cifra de 646.878.

În cheque și clearing s'au făcut în cursul lunii Octombrie 864.513 depuneri, în sumă de 279.258.140 coroane și 71 fileri adică s'a replătit cu 1.820.008 coroane 70 fileri mai mult, decât s'a depus. Depunerile în cheque și clearing au atins la sfârșitul lunii Octombrie cifra de 57.430.641 coroane 69 fileri. Circulația totală a casei postale de păstrare a fost în cursul lunii Octombrie n. a. c. de 572.562.595 coroane 81 fileri, iar suma totală a depunerilor a fost la sfârșitul lunii de 144.207.259 coroane 21 fileri.

La casa postală de păstrare mai sunt depuse în contul deponenților efecte publice în valoare nominală de 15.097.194 coroane.

Târgul de țară de cai din Budapesta. În târgul de țară de cai, ținut ieri și alaltăieri în Tattersaal s'au adus 1334 cai clasa I, și 578 de clasa a doua, în total 1912 cai. S'au vândut în total 560 cai.

Exportul de zahăr din Rusia. Producenții de zahăr din Rusia în ultima lor conferință au hotărât a exporta două milioane puduri de zahăr. Producenții ținesc prin exportul acestor cantități de zahăr, îmbunătățirea prețurilor zahărului.

Congresul tovarășiilor din Torontal. Tovărășiile din comitatul Torontal, din incidentul existenței de zece ani al lor, s'au întruniți la un congres în orașul Becicherecul-Mare. La acest congres au fost reprezentate 118 tovarăși din comitatul Torontal.

Aceste 118 tovarăși au 36.250 membrii, cari dispun de 81.327 acții în valoare de 4.501.550 coroane, iar depunerile spre fructificare au atins cifra de 5.062.297 coroane. În acest congres s'au ținut mai multe conferințe de mare interes.

Expoziție de vite. Reuniunea economică a comitatului Turda au aranjat în orașul Turda o expoziție de vite cornute și cai, împreună cu premii. S'au adus la expoziție 150 vite cornute și 200 cai.

Premiul cel dântău s'a dat economului Pavel Cârnațiu, pentru cele mai frumoase vite de prăsilă.

Târgul de lână. Situația favorabilă din târgul de lână s'a schimbat radical.

Lipsa generală de bani se resimte și în târgul de lână. În timpul din urmă s'au vândut cantități foarte neînsemnate, iar prețurile lânii au căzut în mod simțitor.

Bursa de efecte. Din străinătate sosesc știri despre ameliorarea situației în piața de bani. Un semn al ameliorării e, că discontul privat nu se urcă, astfel în Londra e de 6 și cinci părți din opt, în Berlin de 6 și trei părți din opt, iar în Viena de 5 și un pătrar procent. În piața din Budapesta băncile mari au oferit ieri deja sume însemnate de bani, cereri însă n'au prea fost, deoarece banii oferiți au fost prea scumpi. Se susține părerea, că băncile mari, atât cele din Viena, cât și din Budapesta, în timpul din urmă s'au alimentat cu sume considerabile rezervele. Toate acestea au făcut ca speculația să fie încă puțin dispusă. Cursurile valorilor s'au urcat.

La încheierea bursei au notat:

Acuile institutului de credit	Coroane
„ „ austriac	vinde 625 75
„ „ ung.	728 75
„ băncei de escompt	458 —
„ soc. căilor fer. aust. ung.	641 —
Renta ung. de aur 4 proc.	109 50
„ „ coroane 4	91 90
„ austr. de aur 4	114 25
„ „ coroane 4	95 75
Scrișuri fonciare „Albina“	101
Napoleon d'or (20 franci au.)	19 26
mărci germane, aur	23 56
Galbeni austriaci și ungurești	11 43
Bilete germane 100 mărci	117 92
„ franceze 100 franci	96 10
„ italiene 100 lire	96 20
„ române 100 lei	94 95
Ruble rusești de hârtie	2 54

Prețurile cerealelor. Ploaia ce s'a revărsat, a avut de urmare, că agricultorii sperau o îmbunătățire vădită în starea semănăturilor.

Cumpărătorii au oferit deci pentru cerealele reale prețuri scăzute, circulația, fiind producenții rezervați, nu s'au putut desvolta.

Azi până la 12 ore din zi s'au vândut abia 25.000 măji m. grâu.

Pentru cel mai frumos grâu de Tisa (80 kgr. greutate) s'au plătit 25 cor. 40 fileri, iar pentru cel mai slab din comitatul Pestei (75 kgr. greutate) 23 cor. 90 fileri de maza metrică (100 kgr.).

În ultimele 24 ore circulația cerealelor în Budapesta a fost următoarea:

	Măji metriche:	
	Sosit:	Expedit
Grâu	— — 29720	— — —
Secară	— — 1210	— — —
Orz	— — 4150	— — 1200
Ovăș	— — 616	— — —
Cucuruz	— — 200	— — 104
Rapiță	— — 3350	— — 200
Făină	— — 100	— — 9849
Tărâțe	— — —	— — 2141

Tendența generală în târgul pe termen de cereale a fost liniștită. Conform buletinului oficial au notat:

Grâu pro Octombrie 1908: 11.61, 11.62—11.64, pro Aprilie 1908: 12.67, 12.68—12.70.
Secară pro Aprilie 1908: 11.86, 11.88 11.90
Ovăș pro Aprilie 1908: 8.55, 8.56—8.58.
Cucuruz pro Mai 1908: 7.33, 7.32—7.34 coroane de 50 kgr.

Tariful transportului pe năi. Pentru transportul mărfurilor pe apă se plătește până la Budapesta de 100 kilograme: Dela Panciova 50—54 fileri, Neoplanta (Ujvidék) 46—48, Bezdán 32—36, Senteș —— Seghedin 52—54, Zenta 48—50, Titel 46—48 Timișoara ——, Becicherecul-Mare 50—52 fileri.

În aceste sume sunt socotite și darea de transport precum și taxa de asigurare.

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. metr. (100 kgr.) frum.	25 cor. 40 fil.
„ „ „ „ „ mijl.	25 „ 10 „
„ „ „ „ „ slab	23 „ 90 „
Secară, „ „ „ „ dela	22 30 — 22 75
Orz, „ „ „ „ „	15 70 — 16 10
Cucuruz „ „ „ „ „	14 70 — 14 90
Ovăș „ „ „ „ „	16 — — 16 80
Rapiță „ „ „ „ „	34 50 — 36 —

II.

Producte.

Prețurile sunt socotite după 100 kilograme în bani gata.

Unsoare de porc, dela	148 cor. — 149 cor.
Slănină	119 „ — 121 „
Cartofi	3 80 „ — 5 30 „

Spirit	dela 60 — cor. — 61 —
------------------	-----------------------

III.

Târgul de porci din Kőbánya (Steinbruch) (Prima calitate ungară.)

Bătrâni	— — — fileri kilogramul.
Tineri	130—132 „ „

Poșta Administrației.

Hotel Hunyady în H. Abonamentul D-voastră e achitat până la finea anului c.

Dlui Iosif Popa în Z. Restanța D-voastră până la finea anului e 8 coroane.

Dlui Ioan Lung Mironianul în K. Prea târziu Vă adresați, deoarece respectiva e angajată.

«Bănătăna» în B. Aveți tot dreptul.

Redactor responsabil:

VASILE MACREA.

O văduvă

de 30 ani, caută loc de econoamă ori îngrijitoare.

A se adresa la Adm. «Lupta». 1—4.

Aduc la cunoștința onor. public, că mi-am deschis în Lugos

cancelaria advocațională

în casa institutului de credit „Agricola“ (Economia) pe strada Jakabffy Kristóf nr. 1 (pe strada unde se află oficiul poștal).

Cu deosebită stimă:

Dr. Nicolae Ioanovits,

1—10

advocat.

Un hotelier român și amicabil

află ocupațiune și venit mare imediat, ca conducător al Hotelului meu de lângă gara din Zam, acum cumpărat și renovat, constător din 9 odăi, o sală mare și un local de crâșmă spîțierie. La cele 6 târguri mari de țară, și pe timpul târgurilor de plute, — venite colosal de mari. — Cei ce doresc să se adreseze la subscrișul.

Alexandru Petroviciu,

comerc. Zám.

1—3

Dela „Poporul Român“ se pot procura următoarele cărți:

Cărți din editura librăriei „Minerva“ București:

Alexandri V.: Poesii	1:50
Alexandri V.: Teatru II.	1:50
Alexandri V.: Teatru III.	1:50
Alexandri: Teatru IV. Cor.	1:50
Alexandri V.: Proză	1:50
Alexandrescu Gr.: Versuri și Proză	1:50
Basarabescu: Vulturii	1:50
Bârsan: Popasuri	1:50
Brun I.: Moșneagul	1:50
Bălcescu N.: Istoria Românilor	1:50
Bolintineanu D.: Poezii	1:50
Beldicianu N.: Chipuri dela mah.	1:50
Boureanu E.: Povestiri din copilărie	1:50
Creangă Ion: Opere complete	1:50
Coșbuc G.: Valuri alinate	1:50
Caraivan: La Șezătoare	1:50
Dundarianu: Ch nuiții	1:50
Dauș: Doamna Oltea	1:—
Delatissima: 100 Basme	1:50
Eminescu M.: Literatură populară	1:50
Eminescu M.: Scrieri politice	2:—
Eminescu: Geniu Pustiu	2:—
Filimon N.: Ciocoi vechi și noi	1:50
Gârleanu: Cea dintâi durere	1:50
Grigorovitz Em. Chipuri și Graiuri din Bucovina	1:50
Geniu: Povestiri morale	1:50
Gorun Ion: Taina a seasa	1:50
Gârleanu Em.: Bătrâni	1:50
Hodoș Constanța: Frumos	1:50
Iorga N.: Gânduri și sfaturi	1:50
Iorga N.: Neamul Rom. din Bucovina	2:50
Iorga N.: Ștefan cel Mare	0:75
Iorga N.: Neamul Rom. din Ardeal Vol. I.	2:50
Istoria Românilor în chipuri Volumul I.	2:50
Iorga: Prin Bulgaria	2:50
Iosif St. O.: Credințe	1:50
Lecca H.: Poezii	1:50
Lecca H.: Tainele cerului	1:50
Livescu: Nu se cuvine	1:50
Manolache Holda: Fețe	1:50
Moruzzi: Rușii	1:50
Nicoleanu Stamați: Opere Compl.	1:50
Negruzzi C.: Op. Compl. Proză	1:50
Odobescu: Opere Compl. Vol. I.	1:50
Pann Anton: Povestea vorbeii	1:50
Popovici A. C.: Vorbe înțelepte	1:50
Popp V.: Râs și Plâns Cor.	1:50
Paul Augustin: Intre Someș și Prut	1:50
Petrescu Petra: „Ile Marin“	1:50
Popp V.: Domnița Viorela — Rutenisarea Bucovinei	2:—
Pop: Cum iubește o fată?	3:50
Rosetti — Max.: Intre Capșa și Palat	1:50
Scrob Carol: Roua și Bruma	1:50
Sandru Aldea C.: In urma plugului	1:50
Sadoveanu: Povestiri	1:50
Sandru: 2 Neamuri	1:50
Sadoveanu: Dureri înăbușite	2:—
Sadoveanu: Povestiri de Răsboi	2:—
Sadoveanu: Crășma lui moș Precu	2:—
Sadoveanu: Floare Ofilită	2:—
Sadoveanu: Amintirile căprarului Gheorghiuță	2:—
Slavici I.: Din Bătrâni	2:50
Slavici I.: Vatra părăsită	2:—
Sadoveanu: Șoimii	1:50
Sadoveanu: La noi în Viișoara	1:50
Sadoveanu: Mormântul	2:—
Teodoru Gh. A.: Din viața Mărinarului	1:50
Urechia: In Bucezi	1:50
Pandele: Bucăția	3:—

Biblioteca populară a „Minervei“:

Istoria populară a Rom. Vol. I.	—15
„ „ „ „ Vol. II.	—15
„ „ „ „ Vol. III.	—15
Cântarea României	—15
Istoria populară a Lit. Rom.	—15
Revoluția lui Tudor Vladimirescu (1821)	—15
Perderea Basarab. 1812 și 1814	—15
Unirea Principatelor și domnia lui Cuza	—15
Vasile Alexandri cel mai mare poet al României	—15
Ștefan cel Mare, copilăria și suirea la tron	—15
Istoria lui Mihai Viteazul	—25
Revoluția lui Horea	—15

Ce să cetim	—15
10 Maiu	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. I.	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. II.	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. III.	—15
Viața și faptele lui Veniamin Costachi (1667—1846)	—15
Aritmetica	—15
Femeile în revol. din Rusia	—15

Cărți din editura librăriei „Alkalay“ București:

==== Bibliotecă pentru toți ====

fiecare număr 30 fileri, plus 5 fil. porto. (Dacă cartea are 2 sau mai mulți numeri costul e de atâtea ori 30 fileri.)

Adamescu, Modele de discursuri române No. 43-44.	
Adamescu Gh., Modele de discurs. streine 48-49.	
Adamescu Gh., Din biogr. scriitorilor români, No. 85.	
Alexandri, Ovidiu dramă, 180-181.	
Alexandri, Doine No. 182, Lăcrămioare 183.	
Alexandri, Suvenire 184. Margaritarele, No. 185-186.	
Alexandri, Pasteluri. No. 187, Varia, No. 188.	
Alexandri, Altele, Poesii 189-190.	
Alexandri, Ostașii noștri, Poesii No. 191.	
Alexandri, Dumbrava roșie, poem istoric 192.	
Alexandri, Legende 193-194.	
Alexandri, Teatru vol. I, 199.	
Alexandri, Teatru vol. II, 20.	
Alexandrescu Gr. M., Proză și poezii 15.	
Andersen, Povești alese, cu portret, I.	
Andersen, Carte de chipuri fără chipuri, 100.	
d'Annunzio Făclia sub obroc. Trag. 248, trad. de Al. Dor.	
Augier & Sandeau, Ginerile lui Poirier teatru, No. 78.	
Bachelin Leo, Castalul Peleş 9.	
Bălcescu, Poesii vol. I, 126.	
Bălcescu, Poesii vol. II, 127.	
Bănățeanu P., Din viața meseriașilor, 23-24.	
Bianu Ioan, Momente Culturale, 217.	
Bolintineanu D., Legende istorice, 20.	
Bolintineanu D., Manoil, Roman, 202-203.	
Bolintineanu, Elena, Roman, No. 243-245.	
Bourde, Patriotul, 54.	
Buzoianu G. T., Egiptul, 72.	
Buzoianu G. T., Erberii-Heseridele, 87.	
Buzoianu G. T., Cartagina-Cyrena, 95.	
Calligari D., Dicționar englez-român, 204-215.	
Caragiale I. L., Schițe ușoare, 58.	
Caragiale I. L., Fragmente, 121-122.	
Carmen Sylva, De prin veacuri, I. No. 7.	
Carmen Sylva, De prin veacuri, II. ultim, 40.	
Carmen Sylva, Robia Peleşului, 119.	
Carmen Sylva, O Rugăciune, 223.	
Cazaban Al., Departe de Oraș, novele, 254.	
Cervantes, Don Quijote, 218.	
Cicerone, Despre prietenie, 107.	
Colomb D-na, Istorie, 17.	
Coppée François, Prietene, roman, 52.	
Coppée François, Poveste tristă, 103-104.	
Costin, Spre primavară, 64.	
Creangă, Opere complete, vol. I., 28.	
Creangă, Moș Nichifor, vol. II., 29.	
Creangă, Povestea lui Stan Pățitu, vol. III. No. 30.	
Creangă, Povestea lui Harap Alb, vol. IV., 31.	
Creangă, Amintiri din copilărie, vol. V. și VI. 32-33.	
Demetrescu Traian, Iubita, No. 263.	
Demetrescu M. Nuvele, Nn. 12.	
Depărățeanu, Doruri și amoruri vol. I. 42.	
Depărățeanu, Doruri și amoruri vol. II. 45.	
Dulfu P., Legenda Țiganilor, No. 70.	
Dumas A., (fiul) Denisa, drama, 88-89.	
Eminescu Mih., Poesii, 195-196.	
Facca Franțuzitele. teatru, 240.	
Flammarion Camille, O călătorie în cer, 266.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, roman, part. I. 80-81.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, roman, part. II. 62-63.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, rom., part. III. și ult. No. 84.	
Foe Daniel Robinson Crusoe (călătorii), 262.	
Flammarion Camille, Fenomenele Spiritismului 269.	
Gastineau, Geniile științei și industriei, 91.	
Genevraye, Ombra, roman, 21.	
Ghica Ion, Scrieri către V. Alexandri, vol. I. No. 224-225; vol. II. No. 226-227; vol. III. 228-229; vol. IV. cu note de II, Chendi, No. 230-231.	
Goethe, Werther, roman, 38.	
Glorile muzicii, 110.	
Grillpartzer, Hero și Leandro, trad. de Har. Lecca, 270.	
Hamangiu, Codul civil adnotat, 128-137.	
Hamangiu, Procedura civilă adnotată, 139-143.	
Hamangiu, Legea Judecător. de pace adnotată, 149-151.	
Hebbel Fried, Iudita și Holoferm, tragedie, 197.	
Hugo Victor, Ernani, dramă 232-233; trad. în versuri de H. Lecca.	
Hugo Victor, Regele petrece, dramă, 264-265, tradusă în versuri de Ludovic Dauș.	
Huxley, Noțiuni asupra științelor, 41.	
Ibsen, Stâlpii Societății, 253.	
Ionescu Gion, Istorie, 34.	

Iorga N., Oameni și fapte din trec. românesc, 220.	
Lecca G. Haralamb, Poeme, 90.	
Lecca G. Haralamb, Casta-Diva dramă, 236-237.	
Lecca G. Haralamb, Jucători de cărți, dramă, 238-239.	
Lecca G. Haralamb, Suprema forță. Teatru, 246-247.	
Lecca G. Haralamb, Căinii, dramă, 257.	
Lubbock, Intrebuințarea vieții, 124.	
Madan G., Suspine, 138.	
Marian, Păsările noastre și legendele lor, 2.	
Maioreșcu T., Nuvele și schițe, 10.	
Mahaffy. Antichitatea greacă, 27.	
Maistre Xavier de, Călătoria împrejurul odăii, 22.	
Michelet, România, Roma, Piza, etc. 8.	
Molière. Bolnavul închipuit, 25-252.	
Morand, Introduceri la studiul științelor fizice. 112-113.	
Müller, Animale celebre, 108.	
Musset Alfred, La ce visează Fetele, 19.	
Mic Vocabular militar, român-frac.-rus-turc, 105-106.	
Molieré, Doctor fără voie.	
Nora A., Clipe trâte, 256.	
Olănescu D. C. (Ascanio), Satire, 63.	
Ovid, Metamorfosele, 101-102.	
Oscar Wilde, Salomea (dramă) trad. Z. Bârsan, 261.	
Pann Anton, Pov. vorbii vol. I. No. 16, vol. II. 25, III. ult. 39.	
Pann Anton, Nastratin Hogeia 79.	
Pann Anton, Povestea lui Moș Albu part. I. 93 part. II. 94.	
Petofi, Apostol. trad. în versuri de Iosif. No. 99.	
Pecaut și Baude, Conv. despre artă I. No. 50, II. No. 36.	
Pierre C. de St., Paul și Virginia, No. 96-97.	
Pitaru Hristache, Povestea Mavroghen, No. 125.	
Ploetz-List, Mic vocabular francez-român, No. 156-158.	
Popp Vasile, Fleacuri, No. 118.	
Prevost Abatele, Nanon Lescaut, roman vol. I. 60.	
Prevost Abatele, Manon Lescaut roman, vol. II. No. 65.	
Prevost Abatele, Manon Lescaut vol. III. fine No. 66.	
Putlitz, Ce și povestește pădurea, 86.	
Rădulescu Motru, Știința și Energie, 241.	
Rosetti D. R. (Max), Trotuarul Bucureștilui 6'.	
Rosetti D. R. Max, Teatru vol. I. No. 109, vol. II. No. 120.	
Rosetti D. R. Max, Povești către săteni, 160-161.	
Rosetti Radu D., Din inimă, 55.	
Rosetti Radu, Sincere, poezii 92.	
Sadoveanu Mih., Povestiri de sărbători, 234-235.	
Seneca, Liniștia sufletească, 114.	
Silvan Gh., Bătrînul Dan, 219.	
Shakespeare, Hamlet, 221-222.	
Schopenh., Viața, Amor. și Moart. trad. de Pest. 249-250.	
Sienkiewicz H., Bartek învingătorul, No. 258.	
Sihleanu A., Armonii intime 75.	
Spencer Herbert, Despre Educație, 4-5.	
Sperantia Th. D., Anecdote împănate, 201.	
Stăncescu Const., Ce este frumusețea, 71.	
Stăncescu Dumitru, La gura sobei, 35.	
Stavri Arthur, De demult, poezii, 98.	
Stavri Arthur, Pe acelaș drum, poezii, 179.	
Stoenescu Th. M., Poesii, 111.	
Swift, Guliver în țara piticilor, 198.	
Szavilowsky, Cronologie, calendare, 159.	
Teodor Dumitru, Schițe umoristice, 18.	
Teodor D., Alte schițe umoristice, 115.	
Tennyson, Enoch Arden (poema) No. 62 trad. de H. Locca.	
Theuriet André, Din tinerețe, etc. 11.	
Urechia Dr., Dușmanii noștri, 46.	
Urechia Dr., Cronicile Doctorului, 156.	
Urechia, Dicționar francez-român, 166-178.	
Urechia Dr., Ce naște din pisică, 216.	
Ureche Nestor, Căruța Poștei, 271.	
Vi dembruch, Doui trandafiri, 23.	
Vilkins, Antichitatea romană, 14.	
Virgiliu, Georgicele, trad în versuri de Coșbuc, 242.	
Vlahuță A., Icoane șterse cu portret, 6.	
Vlahuță A., Din goana vieții, I. No. 51. p. II. 57, p. III. u. 59.	
Vlahuță A., Dan, roman partea I. 73-74. p. II. și ult. 76-77.	
Vlahuță A., Iubire, poesii, 116-117.	
Zamfirescu Duiliu, Nuvele romane, 13.	
Zamfirescu Duiliu, Viața la țară 162-165.	
Zamfirescu Duiliu, Tănase Scaiu, roman, 259-260.	
Zamfirescu Duiliu, Cânt. și plâng., No. 3. p. II. No. 45.	
* Biografiile oamenilor celebri, 26.	
Povesti de Crăciun, 36.	
Minunile Universului, vol. I. 67.	
Minunile Universului, Istoria naturală, vol. II. 68.	
Minunile Universului, Omul și org. sale. vol. III. 69.	
Biografiile mameilor celebre, 123.	
Carmen Sylva, Uilranda, dramă, 275.	
Racine Atalia și T. Banville, sărutarea trad. în versuri de H. Lecca, 276.	
Gorki, Asilul de noapte, 277.	
Eminescu, Povești și nuvele, 278-279.	
Dumas-Fiul, Damă cu cameli (roman), 280-282.	
Alexandri, Fântâna Blanduziei, 283.	
Schakespeare, Femeia îndărătnică, trad. în versuri de Haralamb G. Lecca, 284.	
Coșbuc, Antologia Sanscrită, 285.	
Octavian Goga. poezii (premiat de Academia Română), 286-287.	
Ibsen, un dușman al poporului. 288.	

Istoria Românilor Bănățeni

de
Dr. Theol. GEORGE POPOVICIU
protopresbiter ort. român și deputat dietal în Lugoj.

Se estinde pe 424 pagini, format 8o mare, preț original 6 cor., redus 4 cor.

La cărțile până în valoare de 50 fil., 5 fil., iar dela 50 fil. în sus 10—20 fil. sunt a se alătura pentru porto postal. Pentru trimiterea recomandată plus 25 fil.